Datganiad ar Gaethwasiaeth Fodern a Chyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi

2024-2025

sirgar.llyw.cymru
carmarthenshire.gov.wales

Cyngor Sir Gâr
Carmarthenshire County Council

Overview
Yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod fod ganddo gyfrifoldeb fel cyflogwr i fod yn ymwybodol o'r potensial ar gyfer achosion o gaethwasiaeth fodern ac i roi gwybod i'r corff perthnasol am achosion neu bryderon o'r fath. Rydym wedi ymrwymo i weithredu'n foesegol gydag uniondeb a thryloywder ym mhopeth a wnawn ac i roi systemau a rheolyddion effeithiol ar waith i amddiffyn rhag i unrhyw fath o gaethwasiaeth fodern ddigwydd o fewn y Cyngor na'n cadwyn gyflenwi.

Ym mis Mehefin 2018, cofrestrodd Bwrdd Gweithredol y Cyngor i *Gôd Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Gyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi* sy'n ceisio sicrhau bod pob sefydliad sector cyhoeddus yn cymryd camau i ddileu arferion cyflogaeth anghyfreithlon ac anfoesol.

Gwneir y datganiad hwn yn unol ag adran 54(1) Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a hwn yw datganiad Cyngor Sir Caerfyrddin ar gyflogaeth foesegol a chadwyni cyflenwi ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu yn 2025.

Mae'r datganiad hwn yn amlinellu'r camau a gymerodd y Cyngor i ddeall yr holl risgiau caethwasiaeth fodern posib yn gysylltiedig â'i waith ac i roi ar yn eu lle gamau sy'n ceisio sicrhau nad oes unrhyw gaethwasiaeth na masnachu pobl yn ei waith ei hun nac yn ei gadwyni cyflenwi.

Caethwasiaeth Fodern
Gall caethwasiaeth fodern ddigwydd mewn sawl ffurf, gan gynnwys masnachu pobl, llafur gorfodol, caethwasanaeth a chaethwasiaeth. Rydym yn gweithio gyda nifer o gyflenwyr gwahanol o gorfforaethau mawr, isgontractwyr i gyflenwyr lleol bach i ganolig sy'n darparu ystod eang o wasanaethau. Mae aelodau ein cadwyn gyflenwi yn amrywiol, nid yn unig o ran y nwyddau a gwasanaethau maen nhw'n eu darparu ond hefyd ym maint a strwythur eu sefydliadau. Rydym yn annog busnesau llai i wneud cais i ymuno â'n cadwyn gyflenwi er mwyn hyrwyddo mentrau busnes lleol yng Nghymru.

Polisïau
Mae gennym nifer o bolisïau mewnol i sicrhau ein bod yn gwneud ein gwaith mewn ffordd foesegol a thryloyw. Mae'r rhain yn cynnwys:

- **Polisi Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi.** Mae'r polisi hwn yn nodi'r cyd-destun ar gyfer arferion cyflogaeth a masnachu moesegol ar gyfer y Cyngor a'n cadwyni cyflenwi ac mae'n amlinellu ein hymrwymiad, y camau a gymerwyd a'r camau a gynlluniwyd yn y dyfodol i fynd i'r afael â risgiau caethwasiaeth a masnachu pobl.
- **Polisi recriwtio**. Rydym yn gweithredu polisi recriwtio trylwyr, gan gynnwys cynnal archwiliadau cymhwysedd i weithio yn y DU ar gyfer yr holl staff a gyflogir yn uniongyrchol, a bod asiantaethau ar fframweithiau cymeradwy yn cael eu harchwilio er mwyn cael sicrwydd y cafwyd cliriad cyn-cyflogi ar gyfer staff asiantaeth, i ddiogelu rhag masnachu pobl neu unigolion yn cael eu gorfodi i weithio yn groes i'w hewyllys.
- **Cyfleoedd cyfartal**. Fel cyflogwr cyfleoedd cyfartal mae gennym ddyletswydd statudol i hyrwyddo cydraddoldeb o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, ac rydym wedi

ymrwymo'n llawn i greu a sicrhau amgylchedd gwaith anwahaniaethol a pharchus i'n staff. Mae gennym nifer o reolyddion gwahanol i ddiogelu staff rhag cael eu trin yn wael a/neu eu hecsploetio. Mae'r rhain yn cynnwys darparu cyfraddau cyflog teg, amodau a thelerau cyflogaeth teg, a chyfleoedd hyfforddiant a datblygu. Rhaid i bob gweithiwr fabwysiadu agwedd gadarnhaol, agored a theg a sicrhau y cedwir at Bolisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth y Cyngor a'i fod yn cael ei weithredu'n gyson heb ystyried hil, lliw, cenedligrwydd, tarddiad ethnig neu genedlaethol, anabledd, crefydd a chred neu ddiffyg cred, oed, rhywedd, ailbennu rhywedd, hunaniaeth o ran rhywedd a mynegiant rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, beichiogrwydd neu famolaeth, statws priodasol neu bartneriaeth sifil.

- Hefyd, mae **Safonau'r Gymraeg** yn gofyn inni 'sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg' a dylid defnyddio'r egwyddor hon o fewn y Cyngor a'n cadwyn gyflenwi.
- **Diogelu a Chwythu'r Chwiban**. Mae ein polisïau a gweithdrefnau yn cynnig canllawiau clir fel bod ein gweithwyr yn deall yn iawn sut i leisio pryderon diogelu am y ffordd y mae cydweithwyr neu bobl yn darparu ein gwasanaethau yn cael eu trin, neu am arferion o fewn ein busnes neu gadwyn gyflenwi heb ofni dial.
- **Cod Ymddygiad Gweithwyr a chanllawiau ar safonau ymddygiad**. Mae'r rhain yn rhoi gwybod i weithwyr am y gweithredu a'r ymddygiad a ddisgwylir ganddynt. Mae'r Cyngor yn ceisio cynnal y safonau uchaf o ran ymddygiad ac ymddygiad moesegol gweithwyr.

Progress to Date:

- Mae gan y Cyngor wariant trydydd parti blynyddol o tua £310m y flwyddyn. Ymgymerir â diwydrwydd dyladwy i liniaru'r risgiau wrth gaffael contractau mewn meysydd sy'n risg uchel o ran troseddau caethwasiaeth fodern, gan gynnwys adeiladu, glanhau, gweithgynhyrchu a dillad gwaith.
- Lle bo'n briodol, bydd y Cyngor, fel rhan o'i broses dendro a chontractio, yn gofyn am sicrwydd gan gyflenwyr a darpar gyflenwyr nad oes unrhyw un o'r mathau uchod o gaethwasiaeth fodern yn bodoli yn eu sefydliadau na'u cadwyni cyflenwi. Bydd y Cyngor yn disgwyl i'r cyflenwyr hynny gymryd cyfrifoldeb i geisio sicrwydd tebyg gan eu cadwyni cyflenwi eu hunain.
- Cynghorir staff sy'n ymwneud â gweithgareddau caffael i ymgymryd â hyfforddiant perthnasol ar Gaethwasiaeth Fodern a Chyflogaeth Foesegol drwy fodiwl e-ddysgu Llywodraeth Cymru.
- Cynhelir Asesiad Risg Cynaliadwy ar gaffael dros £25k, ac mae hyn yn mynd i'r afael â materion cyflogaeth foesegol.
- Mae cyflenwyr hefyd yn cael eu hannog i ymrwymo i Gôd Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Gyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi.

Gweithgareddau wedi'u cynllunio:

Yn ystod 2024-25 fel rhan o'n hymrwymiad i atal caethwasiaeth fodern a masnachu pobl, bydd y Cyngor yn ymgymryd â'r gweithgarwch canlynol:-

- Parhau i wneud staff yn ymwybodol o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a'u hysbysu o'r camau priodol os ydynt yn amau achos o gaethwasiaeth neu fasnachu pobl.
- Sicrhau bod ystyriaeth o'r risgiau caethwasiaeth fodern a mesurau atal yn cael eu hychwanegu at strategaethau caffael bod telerau ac amodau contract yn cynnwys cyfeiriadau at gaethwasiaeth fodern a masnachu pobl.

Cymeradwywyd y datganiad hwn ar 15/07/24 gan Cabinet.

Llofnod: (Hyrwyddwr Atal Caethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol)

Ann Davies